

Anonymiseret version

Oversættelse

C-301/20 – 1

Sag C-301/20

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

7. juli 2020

Forelæggende ret:

Oberster Gerichtshof (Østrig)

Afgørelse af

27. maj 2020

Revisionsappellanter:

UE

HC

Revisionsinstævnt:

Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank AG

Oberster Gerichtshof (øverste domstol) har som revisionsankeinstans [udelades] i deponeringssagen mellem skyldner Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank AG, 6900 Bregenz, [udelades] og fordringshaverne 1. boet efter VJ, 2. UE, [udelades] om revisionsappellerne fra henholdsvis den anden fordringshaver og HC [udelades] af Landesgericht Feldkirchs (den regionale domstol i Feldkirch) kendelse af 28. januar 2019 som appeldomstol, [udelades] med hvilken Bezirksgericht Bregenz´ (distriktsdomstolen i Bregenz) kendelse af 17. september 2018 [udelades] blev stadfæstet, på et lukket retsmøde afsagt [org. s. 2] følgende

Kendelse:

I. Den Europæiske Unions Domstol forelægges i henhold til artikel 267 TEUF følgende præjudicielle spørgsmål:

1) Skal artikel 70, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis fortolkes således, at en genpart af et bevis, som i modstrid med bestemmelsen er udstedt uden angivelse af en udløbsdato og således med en ubegrænset gyldighedsperiode,

- a. er gyldig og har retsvirkning i et ubegrænset tidsrum, eller
- b. kun er gyldig i et tidsrum på seks måneder beregnet fra datoen for udstedelse af den bekræftede genpart, eller
- c. kun er gyldig i et tidsrum på seks måneder beregnet fra en anden dato, eller
- d. er ugyldig og ikke kan anvendes som omhandlet i artikel 63 i forordning nr. 650/2012?

2) Skal artikel 65, stk. 1, sammenholdt med artikel 69, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis fortolkes således, at retsvirkningerne af et bevis indtræder for enhver person, som i beviset er angivet ved navns nævnelse som arving, legatar, testamentsindsat bobestyrer eller bobestyrer, således at også personer, som ikke selv har indgivet anmodning om udstedelse af et konkret bevis, kan anvende dette, jf. artikel 63 i forordning nr. 650/2012? **[Org. s. 3]**

3) Skal artikel 69, sammenholdt med artikel 70, stk. 3, i forordning nr. 650/2012, fortolkes således, at den legitimerende retsvirkning af en bekræftet genpart af beviset skal anerkendes, såfremt genparten stadig var gyldig på tidspunktet for den første fremlæggelse, men har mistet sin gyldighed, inden myndigheden har truffet den ønskede afgørelse, eller er denne bestemmelse ikke til hinder for national ret, såfremt denne stiller krav om, at beviset også er gyldigt på det tidspunkt, hvor myndighedens afgørelse bliver truffet?

II. [Udelades] [Sagen udsættes]

Begrundelse:

A. Faktiske omstændigheder i hovedsagen

Hovedsagens genstand udgøres af fordringshavernes anmodning om udlevering af en til retlig deponering modtaget ydelse. Skyldneren, en bank, har anmodet om retlig deponering af en ydelse bestående af penge og værdipapirer, fordi fordringshaverne har rejst konkurrerende krav på ydelsen, og fordi adkomsten hertil ikke var endeligt afklaret.

De retligt deponerede værdier må alene udleveres, hvis der foreligger en fælles skriftlig anmodning fra fordringshaverne eller på basis af en – ikke foreliggende – endelig retsafgørelse.

Den første fordringshaver, som var den anden fordringshavers fader, afgik ved døden den 5. maj 2017. Hans sidste sædvanlige opholdssted lå i Spanien. Behandlingen af hans dødsbo er i overensstemmelse med spansk ret foregået for en notar.

B. Parternes anbringender i hovedsagen [org. s. 4]

Ansøgerne, HC og UE, ønsker i egenskab af arvinger efter deres fader, den første fordringshaver, i fællesskab den deponerede ydelse udleveret. Som dokumentation for, at de hver især arver halvdelen efter den første fordringshaver, har de fremlagt en bekræftet genpart af et af den spanske notar udstedt europæisk arvebevis, jf. artikel 62 ff. i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis, som er udstedt på formular V i henhold til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1329/2014 af 9. december 2014 (herefter »gennemførelsesforordningen«). Dette dokument blev udstedt på den første ansøgers, HC, foranledning, og er i rubrikken „Det er gyldigt indtil den“ påført angivelsen „uden tidsbegrænsning“. Den anden ansøger, UE, der fremsatte anmodningen, er i bilag IV til formular V anført ved navns nævnelse som arving til halvdelen ved siden af den første ansøger.

C. Retsforhandlingerne i hovedsagen

I første instans blev anmodningen om udlevering ikke mødekommet.

Appeldomstolen gav ikke ansøgerne medhold. Domstolen begrundede sin afgørelse med tre argumenter af relevans for den foreliggende sag:

1. Med en genpart af et europæisk arvebevis er det alene den part, der har fremsat anmodning om udstedelse af beviset, i den oprindelige sag den første ansøger, der kan godtgøre sin status.
2. Udstedelsen af et arvebevis uden tidsbegrænsning af gyldigheden er i strid med kravet om fastsættelse af gyldighedsperiode, jf. artikel 70, stk. 3. i forordning nr. 650/2012. Det pågældende arvebevis må derfor skulle behandles som et bevis med en [org. s. 5] almindelig gyldighedsperiode på seks måneder fra datoen for udstedelse.
3. Hvis genparten af arvebeviset skal have legitimerende retsvirkning, må gyldighedsperioden hverken være udløbet på tidspunktet for anmodningen om udlevering eller på tidspunktet for afgørelsen i første instans.

D. Oberster Gerichtshof (øverste domstol) skal tage træffe afgørelse vedrørende den revisionsanke, der er iværksat af ansøgerne.

Efter østrigsk ret (endelig afgørelse om modtagelse af ydelse til deponering) kan den omtvistede udlevering af den deponerede ydelse alene foretages på grundlag af en fælles skriftlig anmodning fra begge fordringshavere. Det er af væsentlig betydning for afgørelsen, om den i sagen fremlagte genpart af et europæisk arvebevis i sig selv er tilstrækkelig til at godtgøre arvingernes adkomst efter den første fordringshaver.

Oberster Gerichtshof (øverste domstol) har besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen nogle EU-retlige spørgsmål, som er af væsentlig betydning for sagens afgørelse.

E. Retsgrundlag

Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis.

I det foreliggende tilfælde er særligt følgende bestemmelser i forordning nr. 650/2012 relevante: **[org. s. 6]**

Artikel 63

Formålet med beviset

[...]

2. Beviset kan navnlig anvendes til at bevise et eller flere af følgende forhold:

a) statussen og/eller arveretten for hver arving eller i givet fald hver legatar, der er nævnt i beviset, og deres respektive arveandele; [...]

Artikel 65:

Anmodning om et bevis

1. Beviset udstedes efter anmodning fra enhver person omhandlet i artikel 63, stk. 1 (herefter »ansøgeren«). [...]

Artikel 69:

Retsvirkningerne af beviset

1. Beviset skal være gældende i alle medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af særlig procedure.

2. Beviset forudsættes nøjagtigt at godtgøre de elementer, der er fastsat i henhold til den lov, der finder anvendelse på arven, eller i henhold til en hvilken som helst anden lov, der finder anvendelse på specifikke forhold. Den person, der i beviset er nævnt som arving, legatar, testamentsindsat bobestyrer eller bobestyrer, forudsættes at have den status, der er nævnt i beviset, og/eller at have de rettigheder eller de beføjelser, som er anført i beviset, uden andre betingelser og/eller begrænsninger i tilknytning til disse rettigheder eller andre beføjelser end dem, der er nævnt i beviset. **[Org. s. 7]**

3. Enhver person, som på grundlag af de oplysninger, der er attesteret i beviset, foretager udbetalinger eller overdrager ejendele til en person, der i beviset er nævnt som bemyndiget til at modtage betalinger eller ejendom, anses for at have udført en transaktion med en person, der har beføjelse til at modtage betalinger eller ejendom, medmindre personen har kendskab til, at bevisets indhold ikke er korrekt, eller er uvidende om urigtige oplysninger som følge af grov forsømmelse.

[...]

Artikel 70:

Bekræftede genparter af beviset

[...]

3. De udstedte bekræftede genparter er gyldige i et tidsrum begrænset til seks måneder, hvilket i den bekræftede genpart angives som en udløbsdato. I ekstraordinære, behørigt begrundede tilfælde kan den udstedende myndighed undtagelsesvis træffe afgørelse om, at gyldighedsperioden skal være længere. Efter udløbet af dette tidsrum skal personer, der er i besiddelse af en bekræftet genpart, ansøge om at få forlænget den bekræftede genparts gyldighedsperiode eller rette anmodning om en ny bekræftet genpart til den udstedende myndighed for at kunne bruge beviset til de formål, der er nævnt i artikel 63.

F. Begrundelse for forelæggelsen af de præjudicielle spørgsmål

1. Det første spørgsmål:

Efter udstedelsen opbevares originaleksemplaret af det europæiske arvebevis af den udstedende myndighed. Ansøgerne modtager bekræftede genparter af originaleksemplaret, som skal udstedes i medfør af formular V, bilag 5, i gennemførelsesforordningen. På formularens første side angives det indledningsvist, at formularen er gyldig indtil den **[org. s. 8]** dato, der er angivet i det pågældende felt nederst på formularen.

Under henvisning til ordlyden af artikel 70, stk. 3, i forordning nr. 650/2012 tages der udgangspunkt i, at genparten af det europæiske arvebevis i princippet alene har retsvirkning i den angivne gyldighedsperiode [udelades]. EU-lovgiver har tilsyneladende villet sikre, at den udstedende myndighed altid kan have kontrol

med de arvebeviser, der er i cirkulation, idet det alene er bekræftede genparter med gyldighed i et begrænset tidsrum, der stilles til rådighed for retslivet. Man har med genparternes begrænsede gyldighedsperiode ønsket at undgå at have genparter i cirkulation, som ikke længere svarer til det arvebevis, der opbevares af den udstedende myndighed, og som altså indeholder en urigtig gengivelse af de faktiske omstændigheder eller er ugyldige [udelades].

En genpart af et europæisk arvebevis med tidsubegrænset virkning, som den, der er tale om i den foreliggende sag, ses slet ikke hjemlet i forordning nr. 650/2012.

Så vidt det kan ses, er der i retspraksis endnu ikke taget stilling til, hvilken betydning en udtrykkelig angivelse af tidsubegrænset virkning indebærer for retsvirkningen af en genpart af et europæisk arvebevis.

Det kunne være en mulighed at anse den udstedende myndigheds fastsættelse af tidsubegrænset gyldighed som et acceptabelt særtilfælde af en forlængelse, jf. artikel 70, stk. 3, i forordning nr. 650/2012. **[Org. s. 9]**

Den pågældende bestemmelses ordlyd giver imidlertid også mulighed for at begrænse et sådant dokumentets gyldighedsperiode til det almindelige maksimum på seks måneder, hvorefter det yderligere spørgsmål stiller sig, fra hvilken dato denne frist i givet fald skulle løbe.

Endelig er det også en mulighed, at en genpart af et arvebevis, som er udstedt med angivelse af tidsubegrænset virkning, ikke opfylder kravene i artikel 70, stk. 3, i forordning nr. 650/2012 og som følge heraf slet ikke har nogen legitimerende retsvirkning.

2. Det andet spørgsmål:

Formålet med det europæiske arvebevis er, jf. artikel 63, stk. 1, i forordning nr. 650/2012, at det skal kunne anvendes af arvinger, som i en anden medlemsstat har behov for at påberåbe sig deres status eller at udøve deres rettigheder som arvinger. Beviset udstedes af den kompetente myndighed efter anmodning fra enhver person omhandlet i artikel 63, stk. 1, i forordning nr. 650/2012.

Det fremgår af artikel 69, stk. 1 og 2, i forordning nr. 650/2012, at arvebeviset skal være gældende i alle medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure. Beviset forudsættes nøjagtigt at godtgøre de elementer, der er fastsat i henhold til den lov, der finder anvendelse på arven, eller i henhold til en hvilken som helst anden lov, der finder anvendelse på specifikke forhold.

Navnlig forudsættes den person, der i beviset er nævnt som arving, at have den status, der er nævnt i beviset, og/eller at have de rettigheder eller de beføjelser, som er anført i beviset, uden andre betingelser og/eller begrænsninger i tilknytning til disse rettigheder eller andre beføjelser end dem, der er nævnt i beviset. Det fremgår af 71. betragtning til forordning nr. 650/2012 **[org. s. 10]**, at beviset bør have samme virkning i alle medlemsstater. Det bør ikke i sig selv være et

eksigibelt dokument, men bør have beviskraft, og det bør forudsættes, at beviset nøjagtigt godtgør de elementer, der er fastsat i henhold til den lov, der finder anvendelse på arven, eller i henhold til en hvilken som helst anden lov, der finder anvendelse på specifikke forhold.

Der tages i forordning nr. 650/2012 ikke udtrykkeligt stilling til spørgsmålet om, hvorvidt en anmodning om udstedelse af et europæisk arvebevis alene kan indgives af én af flere berettigede, og om anmodningen i givet fald alene gælder for ansøgeren selv, eller om også andre i beviset angivne personer har mulighed for at påberåbe sig dette med henblik på at bevise deres status i en given sag.

I litteraturen er opfattelsen, under henvisning til artikel 65, stk. 1, i forordning nr. 650/2012 og af hensyn til ansøgernes forskelligartede behov, at enhver, som er berettiget hertil, kan indgive anmodning.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt den legitimerende retsvirkning af et arvebevis også omfatter enhver anden person, der ud over ansøgeren er angivet i beviset, er den herskende opfattelse i litteraturen, og uden nærmere begrundelse, at hver ansøger (med undtagelse af testamentsindsatte bobestyrere eller bobestyrere) alene har krav på et bevis, som bekræfter vedkommendes egen status [udelades]. Artikel 70 i forordning nr. 650/2012 lægger ganske vist til grund, at også andre personer end [org. s. 11] ansøgerne kan have en berettiget interesse i en udstedt genpart. Hvorvidt disse andre personer også er omfattet af bevisets retsvirkninger som omhandlet i artikel 69, stk. 3, i forordning nr. 650/2012, når de ikke selv har anmodet om udstedelse af genparten, er der dog ikke taget entydigt stilling til. Det bemærkes i denne forbindelse, at personer, som ikke har været ansøgere, jo som oftest ikke har haft mulighed for at tage del i udstedelsesproceduren.

3. Det tredje spørgsmål:

Spørgsmålet om, hvorvidt en bekræftet genpart af et europæisk arvebevis måtte have retsvirkninger også efter udløbet af den i genparten angivne gyldighedsperiode, har særlig betydning, hvor en gyldig genpart er fremlagt, men hvor den pågældende myndighed ikke inden udløbet af gyldighedsperioden træffer afgørelse på basis af genparten, og den fremlæggende part ikke har nogen indflydelse på afgørelsesprocedurens varighed.

Der er i relation til dette spørgsmål støtte til såvel den opfattelse, at det er tilstrækkeligt til at forlene det europæiske arvebevis med legitimerende retsvirkning, at genpartens gyldighedsperiode ikke var udløbet på tidspunktet for fremlæggelsen, som til den modsatte opfattelse, at gyldighedsperioden ikke må være udløbet på tidspunktet, hvor myndigheden træffer sin afgørelse. Også i retspraksis ses begge disse opfattelser repræsenteret. Oberster Gerichtshof (øverste domstol) har på nuværende tidspunkt i tre afgørelser [udelades] fundet det tilstrækkeligt, at beviset er gyldigt på tidspunktet for fremlæggelsen. De

pågældende afgørelser blev alle truffet i ejendomsregistersager og blev begrundet med en særlig processuel regel i den østrigske ejendomsregisterlov.

I Tyskland har Kammergericht Berlin (den regionale domstol i Berlin) [org. s. 12] [udelades] i modsætning hertil for nyligt slået fast, at et arvebevis også skal være gyldigt på tidspunktet for en registrering i ejendomsregistret på grundlag af beviset. Den kontrolfunktion, som er formålet med den begrænsede gyldighedsperiode for genparter af et arvebevis, vil være uden effekt, hvis registreringer i ejendomsregistret også kan foretages efter udløbet af genpartens gyldighedsperiode.

Med disse forskellige udgangspunkter stiller det principielle spørgsmål sig, om problemet med udløbet af gyldighedsperioden for en genpart af et arvebevis under et sagsforløb kan løses alene på grundlag af EU-retten, eller om løsningen skal fastlægges i overensstemmelse med national ret af den retsinstans, der behandler sagen, for så vidt som anvendelsen af national ret ikke påvirker forordningens effektive virkning.

4. [Udelades] [retsforhandlinger i hovedsagen]

Oberster Gerichtshof (øverste domstol)

Wien, den 27. maj 2020

[udelades]